

СЛОВЕНСКА МЕЛОДРАМА И НОВА ЕВРОПА

Славољуб С. Лекић*

Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет

У чланку се анализира однос Русије према украјинској кризи и деловању НАТО-а на њеним границама, однос суверености и продаје рудних блага, контекст и концепт неутралности Србије и политике несврставања, отворене територијалне претензије суседа на српске територије, те нејасан војно-политички статус моравско-вардарског правца. Посебно је истакнут значај односа Србије и Црне Горе, те развој руске и српске културне политике за будуће догађаје на Балкану и европском истоку, као зоне надметања за превласт у Европи.

Кључне речи: *Русија, НАТО, Србија, Балкан, Украјина*

Увод

Између Христовог гроба, Меке и Крима одмеравају се континенти – Европа, Азија и Америка. Ту је средиште светског сукоба о којем сведочи планско штампање долара од 2008 – тзв. квантитативно олакшавање (Quantitative easing-QE), рат у Украјини, припајање Крима Русији, обарање вредности руске рубље крајем 2014, новчана емисија свих кључних централних банака (валутни рат), укључујући емисију ЕЦБ-а (European Central Bank) од марта 2015.

Братоубилачки рат на просторима данашње Украјине тек је један од фронтова светског рата о којем говори и папа Франциско (13.9.14).¹ Украјинским сукобом зашло се у културолошку расправу Русије и Европе: Које припада право да уређује свет између Балтика, Балкана, Кавказа и Аљаске? Американцима, Британцима, Французима и Немцима на темељу дуге европске колонијалне политике, или Русима, ослоњеним на стогодишњу праксу заузимања пустих и ретко насељених простора и успостављања симбиозе са различитим расама и народима. Постављено питање изазива зазор европских елита, али и сензала моћи у Кремљу, премда је руска војска на Криму 2014. показала да је спремна за нове облике ратовања и брзо усавршавање и примену европских ратних и дипломатских вештина.

Мада се Русија враћа тамо где је већ три века – у Европу, сумњиче је да је дошла да смета! Изгледа да део европског света узнемиравају руска идеја Трећег Рима и новог Совјетског Савеза, будући да се простор данашње ЕУ више не ослања

* Проф. др Славољуб С. Лекић је уредник Форума Пољопривредног факултета.

¹ <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.299.html:510030-Papa-Franja-Treci-svetски-rat-delimicno-vec-poseo>, приступљено 10.5.2015.

на хришћанске темеље. Можда зато поједини европски угледници (различитих политичких и верских опредељења) подржавају настојања руског председника да на пустиловини СССР-а учврсти нову, Европи наклоњену Русију.

У рату који траје америчка елита с муком одгонета велику загонетку: како задржати политичку превласт и окончати кризу, а при том не страдати у њој? Можда је новчана и политичка потпора бившим Русима против украјинских Руса и руских Руса најбољи начин да се из велике игре, пред мировну конференцију, искључи највећа земља на свету? Као 1917.

Русија између кримских ратова (1856 –2014)

Савремена Украјина најважнији је простор концентрације европског шовинизма и католичке акције према словенском свету и топоним за слабљење америчке моћи, пространство у којем умиру Октобарска револуција, биполарни свет, али и нада да ће се САД уздићи у суперимперију. Срушити биполарни свет и затим створити свемоћну америчку империју, данас се то види, није могуће. Упркос свему САД, као никад у својој историји, повлаче крупне потезе, не презајући ни од рата најширих размера не би ли сачувале стари поредак и своју ранију улогу. Не успе ли у свом настојању Америка ће, повлачећи се, на просторима вазала остављати пустош, као што то данас чини у Донбасу и Лугањску.

Игра судбине хтела је да руској армији, сада скоро неприметној у Украјини, буде намењена улога епизодисте. Наиме, она се може појавити само једном на сцени, у финалу рата, као победник, или као губитник који се повлачи иза Москве. Ако избије на Дњестар, руска војска даће прилику Русији да у својој постојбини, задуго, вида дубоке ране.

Премда снаге империје и савезника превазилазе Хитлерове, у њеном вођству расте зебња, те она и даље настоји да прошири коалицију и тако савлада осамљену Русију. Зато Америка упорно и одлучно подсећа европске народе на морални дуг који имају према њој, посебно за послератни напредак заснован на америчким инвестицијама и заштити од комунистичког тоталитаризма. Она тражи да заједно граде зону трансатлантске трговине, нужну америчкој елити за излазак из дубоке кризе.

Империја се у Украјини бори за очување господства, поковавањем локалних вођа и информативним ратом против маса. Русија у Украјини тражи право на живот и душу тако што заузима територије. Али, осим пуке контроле над Украјином, империји је за тријумф потребна победа у Москви, Кремљу. Русији, пак, за успех је нужна мирна Украјина и запоседање територија без ангажовања руске војске, ради лакшег маневрисања на Блиском истоку и у Средоземљу. Док снаге одмеравају Кремљ и Пентагон, Немачка гаји наду да ће освојити слободу померањем руских граница на исток, Пољска учвршћује веру у обнову изгубљеног царства, а Ватикан прижељкује окончање миленијумске мисије – сви заједно ослоњени на поседника моћних атлантских геополитичких актива. Отуда је братоубилачки рат у Украјини драма европског и руског света, првог подељеног вером и невером, а другог обузетог преиспитивањем сопствене прошлости и духа.

За будућност Европе данас је питање од посебног значаја: зашто се немачка нација, након Хитлера, поново умешала међу сукобљене и измешане православце, унијате, Украјинце, Русе, Пољаке, Јевреје, Татаре, Хазаре, троцкисте, атеисте, стаљинисте, мондијалисте, неостварене нацисте, анархисте, загубљене на узбурканом словенском океану? Као да је сећање немачког становништва на историју и покрло, попут шагринске коже, сведено на неколико последњих деценија у којима нема словенског света између Одре, Лабе и Дњепра. А можда наследници Гетеа верују да Русију могу да забаве пограничном муком и тако удаље њен поглед и срце од Христовог гроба? Немачко петљање у руска посла има и одјек – злокобну најаву да би руска Дума могла да оспори припајање Немачке Демократске Републике Савезној републици Немачкој, остварено, за разлику од припајања Крима Русији, без референдума.² Ту је још и наговештај дуготрајног ропства Немачке под страним (окупационим) силама чак до 2099. године.³ Ужасне ли претње!

Како је дошло до тога да се Русија данас осећа као незван гост у својој старини Кијеву, а вазално племство империје као домаћин – нерешиво је питање за словенски свет. Мада је империја гост на рубу руства, постигла је успех без преседана – ујединила је досадашња економска, политичка, културна достигнућа европског света с нечим што је једва видљиво – ватиканско-коминтерновским наслеђем у Кремљу. Совјетски баштеници непрозирног и непрекинутог тока живота аустромарксизма и унијатства делају у Кремљу и око њега, и сарађују са носиоцима европске колонијалне традиције. Пре или касније руско суочавање са вековном прозелитском политиком у Украјини довешће до ликвидације ватиканско-коминтерновске линије у Кремљу која се учврстила у веку Октобарске револуције.

Атлантисти и руско благо

После неколико векова бурних односа Руса и европских народа, Русија покушава да економски, политички и војнички пробије санитарни кордон од Балтика до Босфора, ојачан територијом и становништвом данашње Украјине. Изградња гасовода „Северни ток“ била је велика руска победа која је охрабрила Немце у вери да могу да избегну директан сукоб с Русима тако што ће руско-немачке односе пацификовати применом англосаксонске трговачке праксе. Како ствари стоје, „Северни ток“ је у време владавине Шредера имао снагу пакта Рибентроп–Молотов, али Немачка је променила страну, те би гасовод могао да замени Стаљинове Т-34, пошто у финишу савременог сукоба, на кратко, заустави рад да би источна Европа променила господара. То је већ најавила руска енергетска компанија Гаспром упозорењем државама у централној и југоисточној Европи, које су чланице НАТО-а, да ће престати да их снабдева гасом ако ЕУ не одобри изградњу руског јужног гасовода.⁴

² <http://www.blic.rs/Vesti/Svet/530161/Ruska-Duma-razmatrace-osudu-aneksije-Istocne-Nemacke>, приступљено 10.5.2015.

³ <http://fakti.org/globotpor/quo-vadis-orbi/nemacka-ce-bit-potcinjena-amerikancima-sve-do-2099-godine>, приступљено 10.5.2015.

⁴ <http://rt.com/business/249273-gazprom-ukraine-gas-transit/>, приступљено 10.5.2015.

Стога је његова изградња последњи мирољубиви покушај уклањања санитарног кордона руским гасним клештима.

Сукоб Русије са САД и ЕУ дао је прилику Кинезима да 2014/15. године направе повољне енергетске и друге уговоре са Кремљом и осигурају дугорочну поткрепу своје моћи. Тиме су Руси добили прилив капитала и безбедносне гаранције, те равномерно распоредили своја блага заинтересованим странама. Изнуђеним и опрезним избором купаца Руси мењају гас и наоружање за време и наду, засад успешно. Истовремено, Кинези настоје да преко грчких лука и моравско-вардарског правца осигурају наставак *новог пута свиле*, који се од Кине, поред јужних граница Русије, протеже до средишта Европе – Немачке. Овај подухват с неколико хиљада милијарди долара подржаће новооснована Азијска банка за инфраструктурне инвестиције којој се придружио и Лондон. Амерички геополитички тешкаши покушавају да Кини учине уступке тако да сачувају слободу на морима, одакле ће и даље моћи да притискају рубове евроазијског копна. Кини не споре интересе у Евроазији ако она не доведе у питање опкољавање Русије.

У погледу динамичних односа на евроазијском простору ваља имати у виду досадашњу праксу прикупљања империјалне ренте, тј. права несметаног приступа свим расположивим ресурсима, као надокнаде за геополитичку заштиту. Док су раније империје увозиле сировине из колонија и продавале им готове производе, данашња, атлантска, препушта експлоатацију сировина, њихову прераду и финализацију колонијама, а књижи екстрапрофите по основу монопола над високим технологијама преко Волстрита. Стога су САД биле велики увозник нафте све до почетка финансијске кризе (2007), користећи погодности јединог емисионог центра и купујући нафту за доларе. Ипак, на крају другог мандата Џорџа Буша Млађег донета је одлука да САД започне производњу нафте на сопственој територији и постану највећи светски произвођач, чиме су признале промену односа снага.

Неутралност Србије – неуспела дипломатска игра суперструктуре

Руске амбиције у Европи заостриле сукоб Заједнице и Суперструктуре (скривена олигархија) и гурнути на слепи колосек политику неутралности Србије, прокламовану у првој деценији XXI века, уочи повратка Русије у Европу. Само неколико година после неуспелог покушаја врха СРЈ да се формира заједница Русије, Белорусије и Србије (1999) заживела је, уочи велике геополитичке олује, идеја неутралности (политичке и/или војне). Дипломатски маневар Србије изгледао је оправдан, али све се завршило неславно, будући да суперструктура није успела да уједини своје активне у највећим политичким странкама и обезбеди услове за нову политику. Империја је без напора оспорила овај дипломатски покушај и коначно признала независност Косова 2008. Једна амбициозна комбинација завршила се без резултата. Остало је отворено питање: зашто је неостварива замисао о неутралности која би Србији дала предах, а суперструктури наду да ће сачувати стечене добитке?

За то има више разлога. Најпре, суперструктура је политику неутралности промишљала заглавана у епоху несврстаности у којој је битисала врхушка СФРЈ, скупом наплаћујући подривање совјетских интереса. Док је СФРЈ била у тихом дијалогу

с НАТО-ом, југословенске вође биле су убеђене да маестрално воде спољну политику између два светска блока, премда њихова магловита политика несврстаности беше тек део тактике Империје, спремне да смрви противника – СССР. Ставити геополитички паразитизам југословенских комуниста у темеље савремене српске политике значи учинити државу нестабилном, а њену будућност неизвесном. У ствари, оглашавање неутралности Србије изведено је без неопходних промена устројства државног апарата и друштва, те је дискурс о војној неутралности ишао руку под руку са слабљењем српске армије и чврстине друштва.

Даље, преопширно, а истовремено и неодређено, распредање о неутралности Србије нашкодило је њеном утемљењу и спровођењу у живот. Политичка (војна) неутралност је прворазредна одлука државе на сцени геополитике, а дипломатско надигравање (кокетирање с различитим актерима) пука је тактика, што носиоци власти нису уважавали промишљајући своју стратегију као низ тактичких маневара!

Права је загонетка како постићи неутралност ако суседи Србије показују територијалне претензије (Хрватска и Албанија) и мешају се у њене унутрашње послове. Осима тога, само питање: ко је надлежан за моравско-вардарски правац доводи у сумњу политичку и војну неутралност Србије. Наиме, САД пренебрегавају интересе и иницијативе Срба као војног и политичког фактора на Балкану и од њих траже беспоговорно поштовање свих америчких планова. У војном смислу то је очигледно на примеру америчке базе Бондстил и руског центра за ванредне ситуације у Нишу. Атлантистички кругови сматрају да Србија нема право да доведе у питање геополитички паразитизам југословенских комуниста нити да размисли о изједначавању утицаја Атлантског савеза и Кремља на српску политику.⁵

Али, чак и да је залагање суперструктуре за неутралност Србије искрено (с обзиром на број контаката и договора с Пентагоном и Монсом) поставља се питање: како успоставити политичку и/или војну неутралност у разореном друштву прожетом колонијалном привредом?

Напокон: да ли је могућа неутралност или чак проруска политика Србије ако суперструктура Ватикану олакшава мисионарску делатност (нпр. договор о католичким школама у Србији⁶), *mistermind*-у украјинског културно-цивилизацијског расапа? Посебно после 1999. године, када Ватикан појачава прозелитски рад између Охридске архиепископије и манастира Гомирје. Допуштајући да о душама њених кметова води рачуна римски папа, суперструктура их претвара у црвоточиву јапију за империју без Бога.

Суптилна анализа положаја владе Милана Недића и њен покушај да у условима немачке окупације остане неутрална (у ствари у раскомаданој земљи отупи идеолошки сукоб између немачке нове Европе, англосаксонаца и совјета) могао би да баци ново светло на положај данашње Србије. Како се после српског 20. века не упитати: да ли су генерал Симовић и остали пучисти 1941. слутили да ће за непуних пет година совјетски тенкови и британска дипломатија решити српско и хрватско питање, мимо њихових политичких комбинација прожетих мишљу да је државни преврат на Балкану, у сред рата, унутрашње питање? Зар на Балкану и Блиском истоку одувек нису неутрални једино со из Јадрана и Мртвог мора?

⁵ <http://www.slobodnaevropa.org/content/tim-judah-zapad-ozbiljno-shvatio-uplitanje-rusije-na-balkanu/26870078.html>, приступљено 10.5.2015.

⁶ <http://www.pravda.rs/2015/01/15/vatikan-otvara-skole-po-srbiji/>, приступљено 10.5.2015.

Балкански „Casino Royale” – хрватско и албанско питање

На Балкану је распадом СФРЈ отпочела изградња нове Европе чије контуре ће бити видљиве тек после свеобухватних промена граница на Блиском истоку. Присетимо се да је пре једног столећа Велики рат започео као локални балкански сукоб, а завршио се распадом Аустроугарске, понижењем Немачке, нестанком Отоманске империје и успостављањем санитарног кордона према Русији.

Будући да Русија никада није била балканска сила, чак ни као део СССР-а, како су то вековима биле Аустроугарска или Отоманска империја, њен долазак на Балкан био би јединствен историјски догађај који би, попут степске стихије, променио вековне односе у Европи, темељно и трајно. Његова далекосежност и непредвидивост, узнемирујућа за атлантски свет, непознаница је за Русе и Србе, поготову што се данашње балканске прилике не могу упоређивати с временом царске Русије, Аустро-Угарске и Отоманске империје.

Ако настојање Кремља да подрије санитарни кордон успе, Европа ће бити на корак од евроазијске интеграције простора између Амстердама и Владивостока, насупрот евроатлантском удруживању приобаља Атлантика под вођством САД (трансатлантска зона трговине). Кремљ јавно заказује битку за Балкан најавом нове трасе јужног гасовода дуж моравско-вардарског правца, преко Грчке, БЈРМ, Србије и Мађарске (уместо раније најављиваног гасовода преко Бугарске, Србије и Мађарске), тик поред плотова полигона Криволак и војне базе Бондстил. Отворен позив Москве на разарање моћних атлантистичких геополитичких актива на Балкану, ствараних дуже од једног века, изазива одлучан отпор империје. Док атлантисти чврсто држе Балкан, Кремљ се спрема да преузме половину Европе. Какве ли смелости!

Али, империја ће тек бити у прилици да сагледа цену свог „холбруковања” по бившој СФРЈ у последњој деценији XX века. Можда су САД биле најближе победи на Балкану пошто су трупе Југословенске народне армије (ЈНА), под командом пуковника Ратка Младића, заузеле Масленицу 1991, иако су челници америчке елите тада (као и данас) имали другачије становиште. Масленица је враћена у руке хрватских трупа, а империја је срушила најпоузданији део своје инфраструктуре оличене у бившој ЈНА, затим безобзирно понизила Србе и усталичила данашњу суперструктуру (скривена олигархија) – стовариште геополитичких кепеца, неспособних да јој се успротиве, а, што је још важније, невештих да уређују и чувају поверени простор, искључиво опседнутих планом да живе од присвајања дела геополитичке ренте („наплата путарине”), као у време биполаризма! Најјугословенскији атлантистички стратегије су, изгледа, сматрали да после рушења Варшавског пакта, СССР-а и СФРЈ, империја неће имати противнике на Балкану. Али, учинци политичког, демографског и сваког другог пустошења српских простора биће очигледнији тек пошто блјесну степски копљаници на брисаном простору демилитаризованог Подунавља. Већ сада је извесно да је окончање геополитичких договора на Балкану без ствар-

ног учешћа Србије и српске владе опасније од ходања по минском пољу.⁷ Али, не само за Србе, већ и за империју у чијим мотриштима влада уверење да је познавање алхемије балканских нација довољно за успех у овом делу Европе. Изгледа да проширење Албаније, на штету њених суседа, утицајни кругови империје виде пре као прилику да стекну краткорочну добит него као опасност по своје дугорочне интересе које су несмотрено преузели од старих европских сила. Заигравши на потпуно потчињавање и малограђанско прекрајање Балкана, као некада Аустроугарска, империја је ставила на коцку читаву источну Европу!

Али, долазак Русије на Балкан и њен однос према Србима у непосредној је вези са држањем Кремља према Хрватима и Арбанасима – чуварима поретка који Русија руши да би преживела. Хрватско питање неодвојиво је од ватиканске политике према православним Словенима, пре свега Русима (најбројнији) и Србима (географски најближи Ватикану) и актуализује релације Балкана и Европе. Албанско питање значајно је за однос Европе и Русије према политичком исламу негованом у расаднику европског колонијализма ради покорвања и искориштавања муслиманског света. Зашто је католичка Европа, инструментализујући политички ислам, отишла и корак даље, те исламске вернике и њихове вође извргава руглу и подсмеху, посебно је питање.

Можда би решавање историјског сукоба Срба и Хрвата било лакше ако би се коначно у Јасеновцу изградио меморијал достојан Јад Вашема, обновила црква св. Ђирила и Методија на Вису и заједничким снагама Срба, Руса и Хрвата изградила црква на Срђу која би милувала Дубровник и оплакивала Пребиловце. Словенски свет, подељен злокобном мржњом, тако би оживео Балкан и савладао тешке сукобе којима смо сведоци не само у Украјини већ и у Пољској, али и у осталим граничним словенским земљама.

Исход украјинског рата важан је за развој догађаја у Црној Гори и БЈР Македонији – културно и геополитички недиференцираној творевини. Оно што Украјина данас значи Русима то би Црна Гора већ сутра могла значити Србима, будући да су у њој актуелне све теме као на рубовима руства – питање слабљења православне цркве и државе, промена вере и насилна промена идентитета становништва, те нарастајућа србобобија, које до јуче није било у кршевитој српској држави. Црна Гора, подвргнута папском и кroatистичком инжењерству, постала је ослонац за деловање против Србије, те изјаву митрополита Амфилохија: „Да није било истраге потурица у Црној Гори данас не би било православног ува⁸“, ваља узети пре као поглед у будућност него као подсећање на давне истраге.

⁷ <http://www.standard.rs/politika/30450-%D0%B1%D0%B5%D0%BA%D0%BE,-%D1%88%D0%B5%D1%88%D0%B5%D1%99-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BA-%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%92%D0%B0%D1%98%D0%B0>, приступљено 10.5.2015.

⁸ <http://fakti.org/serbian-point/njegosevi-srbi/amfilohije-da-nije-bilo-istrage-poturica-u-crnoj-gori-danas-ne-bilo-pravoslavnog-uva>, приступљено 10.5.2015.

За ким звона звоне? Троцки у Москви, Керењски у Београду

Само наивни данас верују да је Совјетски Савез војнички изгубио хладни рат, или био озбиљно угрожен, звекетом тенкова НАТО-а. Рекламе америчког начина живота и роба, које совјетски вођи нису благовремено дешифровали, потврдиле су да се рат добија у култури. Стаљинова опаска да ће његове наследнике противник подавити као мачиће, очевидно не беше самоиронија већ израз проицљивости и далековидости. Отуда данашње наоружавање и обнова армије нису довољни за победу Русије, већ је нужна одлука да се одбаци културни образац противника и изнедри свој, те обори тврдња класика марксизма о словенској бживотности, затуцаности и лишености сопствене историје.

Кремљу наруку иде очигледна духовна и политичка декаденција америчке елите која Европу позива да се дигне против Руса.⁹ Многи од америчких стратега још увек верују да главни превратник у Русији може да буде средња класа.¹⁰ И док медији широм европског света врве од славофобије, данас је тешко присетити се неког надахнутог Руса опседнутог еврофобијом. Зар Достојевски Европу није критиковао речима пуним љубави и поштовања („мило гробље“)? Многи истакнути западни политички делатници у Русији виде назнаку слободе суочени са слабостима Америке. Они добро знају да руски стручњаци школовани на Западу не могу да задиве Европу или САД привредним реформама и модерним оделима која се ткају на Острву, а штепају дуж Аленина, нити да заплаше противнике савременим наоружањем које је Русија научила да прави у Европи. Али, можда у том православном хришћанству Руса има нечег што изазива, подстиче и плаши људе са Запада? Назнака смисла који желе да докуче и досегну? Запањујућа различитост Русије спрам Европе покреће појединце из англоамеричког света да јавно подрже Путина.¹¹ Насупрот њима, двадесет четири године након распуштања Варшавског пакта утицајни западни представници тврде да Русија гради „бастион против запада“ и самоуверено дискутују о менталитету и „природи Русије“.¹²

Америчка врхушка непогрешиво уочава да је руска стратешка слабост замаскирана тактичком снагом.¹³ Ту оцену на делу потврђује и почетак нормализације од-

⁹ Soros. G.2014. Wake Up, Europe. *The New York Review of Books*, November 20, <http://www.nybooks.com/articles/archives/2014/nov/20/wake-up-europe/>, приступљено 10.5.2015.

¹⁰ Brzezinski, Z. 2015. America's Global Balancing Act, Jan. 21, 2015. <http://www.project-syndicate.org/commentary/american-foreign-policy-asia-pivot-by-zbigniew-brzezinski-2015-01>, приступљено 10.5.2015.

¹¹ Бјукенан, П. 2014. Ко је неразуман, Путин или ми? 20.3.2014.- <http://stanjestvari.com/2014/03/20/%D0%BF%D0%B0%D1%82-%D0%B1%D1%98%D1%83%D0%BA%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D0%BD-%D0%BA%D0%BE-%D1%98%D0%B5-%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD-%D0%BF%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D0%B8%D0%BB%D0%B8/>, приступљено 10.5.2015.

¹² <http://www.reuters.com/article/2014/04/05/us-ukraine-crisis-eu-russia-idUSBREA340FU20140405>, приступљено 10.5.2015.

¹³ Kissinger, H. Do We Achieve World Order Through Chaos or Insight? Interview. SPIEGEL ONLINE, November 13, 2014. <http://www.spiegel.de/international/world/interview-with-henry-kissinger-on-state-of-global-politics-a-1002073.html>, приступљено 10.5.2015.

носа САД и Кубе, америчко попуштање Ирану и усмеравање албанских захтева у односу на Србију, Грчку и Црну Гору. Тактичким потезом империја показује стратешку предност над својим опонентима, као што амерички конгресмен Џон Мекејн, оштрим иступима против Русије, открива бригу да ће поменута предност ишчезнути још за његова живота.

Англосаксонски расад пресађен у руску степу изродио је мњење да је Русија слаба јер се ослања **само** на извоз енергената. После четврт века владавине школованих реформиста у Русији зри крупна недоумица. Ако је Стаљин за мање од две деценије освојио и учрвстио своју власт и изградио државни апарат и војну индустрију, те из рата изашао као победник, зашто данашњи кремаљски јапији после четврт века нису успели да посрнулу нуклеарну и космичку силу Русију, насталу на развалинама СССР-а, врате тамо где је некада била? Како бедуинска Саудијска Арабија (или Либија у доба Гадафија), може **само** уз помоћ нафте и песка да уреди своје послове, а Русија, и поред мноштва експерата за тржиште, али и обиља воде, дрвета, гаса, угља, урана, злата и свих елемената Менделјејевог периодног система, то не успева? Разлог није спорост Руса или хитрост Арапа већ застој руске елите. До разлаза Русије и њене управљачке елите, који је данас сасвим очигледан, данас не долази због цене нафте, резане грађе, електричне енергије, зејтина, јавног превоза, пензија, Сколкова, већ због идеја правде, лепоте и истине. Скромни учинак руског управљачког слоја у последњих четврт века осведочава и страх од збацивања Путина, те не чуди што састанци руских магната у Кремљу данас личе на оне од пре двадесет година – иста одела, иста обећања, чак и људи, премда се свет значајно променио, а Русија освестила своју мисију које се више не плаши нити стиди. Од свих група у Кремљу на мети критике најчешће су неолиберали.¹⁴ Они су, неминовношћу збивања, изгубили ранији утицај после значајног пада рубље у другој половини 2014. и оснивања Националног центра за управљање одбраном (1.12.2014).¹⁵

Бојазан од нове 1917. одржава се међу Русима упркос Путиновом успешном довршењу два противуречна задатка: стабилизовање државе и очување равнотеже између владајућих група, често и љуто завађених. Његовим наследницима остаје да премештају Маузолеј и да тумаче поруке које долазе из тишине Донског манастира од Рудолфа Абела и Николаја Јежова, Александра Солжењицина и Ивана Илина, Антона Деникина и Михаила Тухачевског, Милана Горкића и Станислава Косиора, Всеволода Мајерхолда и Исака Бабеља, и других места непрегледне Русије. Те расуте поруке су, мора бити, важније од напутика кремаљских магната, политичких аналитичара и економских експерата удубљених у прогресистичко преобликовање Русије.

У име данашње Србије геополитички избор учинила је СФРЈ. Њен гарант је суперструктура (скривена олигархија), а савременици су сусведоци чудна призора: малобројна заједница седи на богатом руднику прошлости и пабирчи туђу

¹⁴ Примаков, Ј. 2015. ВыступлениеЕвгенияПримакованазаседании «Меркурийклуба» 13 января 2014 г. <https://www.youtube.com/watch?v=2Yg375FTJYE>, приступљено 10.5.2015.

¹⁵ <http://www.mk.ru/politics/2014/12/01/na-boevoe-dezhurstvo-zastupit-shoygu-dal-start-rabote-nacionalnogo-centra-upravleniya-oborony.html>, приступљено 10.5.2015.

историју, док локални олигарси посредују између ње и Европе и Кремља. Учи-
нак њиховог посредовања слаб је и узрок је све дубље поделе друштва. То је
посебно упадљиво и непријатно ако резултате Брозове „маестралне” спољне
политике упоредимо с текућом политиком мађарских националиста који се у
пракси држе начела: и кад је готово није готово. Век након што је изгубила две
трећине територија, Мађарска показује виталност и, будући да се не противи
федерализацији Украјине, могла би да добије подршку Русије и тако постане
важна станица усаглашавања утицаја великих сила у средњој Европи. Зато је
ушла у расправу са ЕУ и САД око изградње јужног руског гасовода и обећавају-
ће привредне сарадње с Русијом. Можда ће на стогодишњицу од потписивања
Тријанонског споразума (1920), захваљујући смионости и одважности мађар-
ских првака, али и мађарској државотворности, парламент у Будимпешти сијати
новим сјајем, а поред њега, у хотелу „Four season”, бити гости који данас ретко
свраћају у Мађарску.

Свако разматрање братоубилачког рата у Украјини, али и скрајнутог тињајућег
сукоба у Црној Гори, води питању: да ли се Руси са различитих руских простора и
Срби с Балкана и из расејања, раздвојени двадесетим столећем, данас довољно
разумеју? Ово питање водећи српски и руски интелектуалци још од Револуције ни-
су разматрали с дужном пажњом. А зашто би ако то за њих чине суперструктура и
чиновници Кремља? Православље одавно није спона између Срба и Руса већ раз-
говори о ракетама и гасоводима, те спасоносним руским улагањима у српску при-
вреду, све опскурнији што је присуство НАТО-а на Балкану очевидније.

Закључак

Једно скромно српско-руско друштво, основано у Београду или Белој Цркви, ра-
ди изучавања културног наслеђа руске емиграције, од три, четири српска и руска
големаша, можда би више зближило два народа него изјаве страначких првака или
безлична мимика обавештајаца. И само помињање Краснова, Врангела, Баумгарт-
нера, Виноградског, Тарановског, игром судбине бачених у Србију, или јунака „Ро-
мана о Лондону”, оживљава дугу сећања на историјске везе два словенска народа.

Данас се, као никада у последња два века, намеће питање: може ли тај разли-
вени словенски свет да се стара о својим пословима или ће и даље тражити себе
тамо где је, с времена на време, боравио као намерник – у Риму, Лондону, Бечу,
Женеви, Паризу, Берлину, Вашингтону? Да ли руска војска која маршира уз звуке
песмице „Barbie Girl” (видети видео клип)¹⁶ или српска војска која наступа по такто-
вима Радечког марша могу да понове победе и јунаштво под Стаљинградом, на Гу-
чеву и Церу? Одговоре на питања која су пред балканским народима и источним
Словенима, збуњеним пред Европом и ЕУ, добићемо након расплета у Украјини и
Црној Гори, али и на Блиском истоку.

¹⁶ <http://www.fakti.org/rossiya/video-klip-na-kojem-ruski-vojnici-pevaju-barbie-girl-pokorio-internet>,
приступљено 10.5.2015.

Литература

[1] George Soros, *Wake Up, Europe. The New York Review of Books*, November 20, <http://www.nybooks.com/articles/archives/2014/nov/20/wake-up-europe/>, приступљено 10.5.2015.

[2] Zbigniew Brzezinski, *America's Global Balancing Act*, Jan. 21, 2015. <http://www.project-syndicate.org/commentary/american-foreign-policy-asia-pivot-by-zbigniew-brzezinski-2015-01>, приступљено 10.5.2015.

[3] Henry Kissinger, *'Do We Achieve World Order Through Chaos or Insight?'* Interview. SPIEGEL ONLINE, November 13, 2014. <http://www.spiegel.de/international/world/interview-with-henry-kissinger-on-state-of-global-politics-a-1002073.html>, приступљено 10.5.2015.

[4] Евгений Примаков, *ВыступлениеЕвгенияПримакованазаседании «Меркурийклуба» 13 января 2014 г.* <https://www.youtube.com/watch?v=2Yg375FTjYE>, приступљено 10.5.2015.

[5] Пат Бјукенан, *Ко је неразуман, Путин или ми?* 20.3.2014. <http://stanjestvari.com/2014/03/20/%D0%BF%D0%B0%D1%82-%D0%B1%D1%98%D1%83%D0%BA%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D0%BD-%D0%BA%D0%BE-%D1%98%D0%B5-%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD-%D0%BF%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D0%B8%D0%BB%D0%B8/>, приступљено 10.5.2015.

[6] <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.299.html:510030-Papa-Franja-Treci-svetski-rat-delimicno-vec-poseo>, приступљено 10.5.2015.

[7] <http://www.blic.rs/Vesti/Svet/530161/Ruska-Duma-razmatrace-osudu-aneksije-Istocne-Nemacke>, приступљено 10.5.2015.

[8] <http://fakti.org/globotpor/quo-vadis-orbi/nemacka-ce-biti-potcinjena-amerikancima-sve-do-2099-godine>, приступљено 10.5.2015.

[9] <http://rt.com/business/249273-gazprom-ukraine-gas-transit/>, приступљено 10.5.2015.

[10] <http://www.slobodnaevropa.org/content/tim-judah-zapad-ozbiljno-shvatio-uplitanje-rusije-na-balkanu/26870078.html>, приступљено 10.5.2015.

[11] <http://www.pravda.rs/2015/01/15/vatikan-otvara-skole-po-srbiji/>, приступљено 10.5.2015.

[12] <http://www.standard.rs/politika/30450-%D0%B1%D0%B5%D0%BA%D0%BE,-%D1%88%D0%B5%D1%88%D0%B5%D1%99-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BA-%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%92%D0%B0%D1%98%D0%B0>, приступљено 10.5.2015.

[13] <http://fakti.org/serbian-point/njegosevi-srbi/amfilohije-da-nije-bilo-istrage-poturica-u-crnoj-gori-danas-ne-bi-bilo-pravoslavnog-uva>, приступљено 10.5.2015.

[14] <http://www.reuters.com/article/2014/04/05/us-ukraine-crisis-eu-russia-idUSBREA340FU20140405>, приступљено 10.5.2015.

[15] <http://www.mk.ru/politics/2014/12/01/na-boevoe-dezhurstvo-zastupit-shoygu-dal-start-rabote-nacionalnogo-centra-upravleniya-oborony.html>, приступљено 10.5.2015.

[16] <http://www.fakti.org/rossiya/video-klip-na-kojem-ruski-vojnici-pevaju-barbie-girl-pokorio-internet>, приступљено 10.5.2015.